

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang

Manusa salian ti disebut mahluk individu disebut ogé mahluk sosial, ku kituna moal leupas tina komunikasi jeung interaksi dina masarakat. Dina ngajalankeun kahirupanna manusa teu bisa leupas tina sababaraha pasualan nu aya disabudeureunana. Eta pasualan lamun dihijikeun teu ngan saukur pasualan pribadi hungkul, tapi bisa ngabalukarkeun jadi pasualan anu lega tur *kompleks*. Karya sastra salaku hasil karya manusa bisa ngangkat permasalahan nu aya disabudeureun masarakat.

Pasualan-pasualan nu dialaman ku masarakat bisa dijadikeun hiji karya carita atawa tulisan. Ngaliwatan karya sastra, hiji pangarang bisa ngungkapkeun sababaraha pasualan kahirupan. Pasualan-pasualan nu aya dina karya sastra bisa oge disebut konflik nu jadi nyawa dina karya sastra. Konflik sosial dina karya sastra dibalukarkeun ku ayana hubungan antara tokoh, diantarana nyaeta kajadianana *penindasan*, *percekcokan*, *peperangan*, atawa kasus-kasus hubungan sosial sejenna. Nurgiyantoro (2010, kc.122) netelakeun yen konflik sosial nu nyampak dina hiji karya sastra bisa nangtukeun kualitas, intensitas jeung sakumaha ngirutna eta karya.

Nilik kana wangunna, karya sastra téh bisa dibagi jadi tilu golongan nya éta puisi, prosa, jeung drama (Tamsyah, 1996, kc. 12). Anapon karya sastra anu kaasup kana prosa contona dongéng, carita wayang, novél, jeung carita pondok. Sedengkeun karya sastra anu kaasup kana wanda puisi contona pupuh, guguritan, mantra, jeung sajak. Karya sastra anu kaasup kana wanda drama contona gending karesmén jeung longsér.

Carita pondok téh karangan tinulis fiksi atawa rékaan anu galur caritana basajan. Hal éta lantaran jumlah kajadian caritana henteu réa, museur kana hiji kajadian, tur palakuna ukur dua tilu urang. Jejer jeung latar (*setting*) carita pondok mah napak dina alam kahirupan kiwari, béda jeung dongéng (Isnendes, 2010, kc. 29).

Carpon mangrupa wangun sastra anu jadi titiron tina kahirupan masarakat. Sanajan caritana rékaan pangarang, tapi angger dina prosés nyiptakeunana moal leupas tina pangaruh kahirupan masarakat di sabudeureunna. Pangaruh tina lingkungan masarakat nu ahirna jadi bahan pikeun nyieun hiji carpon. Pikeun maluruh tur nyebutkeun yén karya sastra patali jeung kahirupan masarakat tangtu kudu dipatalikeun jeung studi sastra, utamana tiori sastra dina hal pamarekan.

Salah saurang pangarang Sunda suargi anu nulis carpon nyaéta I. Asikin. Carpon-carponna anu kungsi medal di sababaraha media citak dikumpulkeun dina buku kumpulan carpon “*Moal Dimumurah*” anu medal dina taun 2014. Sabada dibaca tuluy ditiénan, loba carita pondok anu jejerna deukeut jeung kahirupan masarakat, lantaran nyaritakeun kajadian ogé fénoména-fénoména anu remen karandapan atawa ngan saukur kabandungan dina kahirupan sapopoé. Nilik kana éta hal, panyusun milih ieu buku jadi objék panalungtikan.

Dina karya fiksi, karakteristik palaku ngagambarkeun kapribadian hiji jalma. Kapribadian palaku dina karya sastra saéstuna eunteung tina kahirupan nyata. Karya sastra mangrupa wangun imajinatif tina kahirupan nyata, raket patalina jeung kahirupan sosial sarta kapribadian hiji jalma. Kapribadian atawa potrét jiwa dina karya sastra anu digambarkeun ku pangarang salian ti ngawakilan jiwa pangarangna sorangan, ogé bisa jadi ngawakilan kapribadian jalma séjén. Pangarang méré karakter ka palaku dina carita ngaliwatan tinimbangan anu daria, sangkan éta karakter merenah jeung diri palaku.

Kapribadian diwangun ti mimiti lahir, dimodifikasi ku pangalaman budaya sarta pangalaman unik nu bisa mangaruhan dirina salaku individu (Minderop, 2016 kc.4). Hakékatna kapribadian sakabéh jalma aya dina kaayaan alus. Kawangunna kapribadian hiji jalma sarta barobahna dipangaruhan ku alam sabudeureuna, kabudayaan anu béda jeung pamikiran-pamikiran luar anu matak harénghéng. Kapribadian téh bisa ditilik tina paripolahna, tina polah ucapna atawa cara ngomong hiji jalma ka jalma séjén, anu bisa ngabalukarkeun ayana konflik, boh konflik individu jeung individu boh konflik individu jeung kelompok boh kelompok jeung kelompok.

Psikologi sastra nyaéta gabungan élmu psikologi jeung sastra. Enasnasna psikologi gumelar pikeun nalungtik kajiwaan manusa, sedengkeun sastra mangrupa hasil tina kreatifitas pangarang dina nyipta hiji karya nu ngalibetkeun para palaku. Psikologi sastra dipaké pikeun ngaguar unsur kapribadian nu kagambar tina paripolah palakuna. Nu bisa dianalisis dina psikologi sastra salian aspek kapribadian palaku dina carita, ogé bisa dianalisis kapribadian atawa kajiwaan pangarangna, sarta kapribadian atawa kajiwaan pamacana.

Panalungtikan psikologi sastra miboga peranan anu penting dina pamahaman sastra, sabab miboga sababaraha kaonjoyan, saperti: 1) pikeun ngaguar leuwih nyosok jero deui aspek perwatakan, 2) pikeun méré umpan-balik ngeunaan pasualan perwatakan nu dimekarkeun ka panalungtik, 3) ieu panalungtikan mantuan pikeun nganalisis karya sastra nu raket jeung pasualan-pasualan psikologis (Endaswara dina Minderop, 2016, kc.2).

Sok sanajan saméméhna geus réa nu nalungtik karya ngagunakeun pamarekan psikologi sastra, tapi can aya panalungtik anu ngaguar kumpulan carpon *Moal Dimumurah* ngagunakeun pamarekan psikologi sastra. Ku kituna, diayakeun panalungtikan ngeunaan “Konflik Sosial dina Kumpulan Carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin (Ulukan Struktural jeung Psikologi Sastra)”.

1.2 Rumusan Masalah

Dumasar kasang tukang masalah nu geus dipedar, masalahna baris dirumuskeun dina wangun patalékan ieu di handap.

1. Kumaha struktur carita (téma, palaku/watek, galur, jeung latar) dina carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin?
2. Kumaha konflik sosial dina carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin?

1.3 Tujuan Panalungtikan

1.1.1 Tujuan Umum

Tujuan umum dina ieu panalungtikan nya éta ngadeskripsikeun jeung maluruh ngeunaan struktur jeung konflik sosial dina kumpulan carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin

1.1.2 Tujuan Husus

Tujuan husus dina ieu panalungtikan nya éta pikeun:

- 1) Ngadéskripsikeun struktur carita (téma, palaku/watek, galur, latar jeung amanat) dina kumpulan carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin.
- 2) Ngadéskripsikeun wangun-wangun konflik sosial dina kumpulan carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin.

1.4 Mangpaat/Signifikansi Panalungtikan

1.4.1 Mangpaat Téoritis

Sacara teoritis, ieu panalungtikan dipiharep bisa jadi mangpaat pikeun dunya atikan. Ieu panalungtikan bisa ngajembarkeun pangaweruh utamana ngeunaan konflik sosial dina kumpulan carpon *Moal Dimumurah* Karya I. Asikin.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Aya ogé mangpaat praktis tina ieu panalungtikan nya éta:

- 1) Hasil ieu panalungtikan bisa jadi bahan tinimbangan pikeun panalungtikan nu séjénna.
- 2) Hasil ieu panalungtikan bisa nambahan pangaweruh ngeunaan kabeungharan ulikan sastra nu ngaguar ngeunaan struktural jeung psikologi sastra.

1.5 Raraga Tulisan

Ieu hasil panalungtikan studi dokumentasi dipidangkeun dina lima bab, anapon dintarana:

Bab I Bubuka. Anu dipidangkeun dina bab I ngawengku kasang tukang panalungtikan, rumusan pasualan, tujuan umum jeung tujuan khusus dina panalungtikan, mangpaat panalungtikan boh téoritis boh praktis, jeung raraga tinulis.

Bab II Ulikan Tiori. Dina ulikan tiori anu diguar nyaéta ngeunaan novel, tiori strukturalisme, tiori psikologi sastra, tiori kapribadian, jeung tiori psikoanalisis kapribadian Sigmund Freud. Tiori nu digunakeun pikeun nganalisis luyu jeung kabutuhan sarta bisa ngadéskripsikeun dina hasil panalungtikan. Dumasar kana

kasang tukang panalungtikan, pasualan-pasualan anu jadi patalékan, sarta luyu jeung objek kajian panalungtikan.

Bab III Metode Panalungtikan. Dina ieu bab medar ngeunaan léngkah-léngkah panalungtikan, ti mimiti métode, téhnik ngumpulkeun data, *desain* panalungtikan, sumber data nu dipaké, ogé téhnik analisis data pikeun nyangking hasil nu dimaksud. Luyu jeung rumusan sarta tujuan panalungtikan.

Bab IV Hasil jeung Pedaran. Dina ieu bab dipedar hasil nu kapanggih dina panalungtikan, kalawan maké tiori-tiori anu geus ditangtukeun. Ieu pedaran hasil panalungtikan luyu jeung tujuan panalungtikan.

Bab V Kacindekan, Implikasi, jeung Rekomendasi. Ieu bab medar ngeunaan kacindekan panalungtikan luyu jeung rumusan pasualan. Implikasi jeung rékoméndasi méré saran pikeun panalungtikan saterusna sangkan leuwih mundel, écés pikeun kamekaran élmu pangaweruh, utamana élmu psikologi sastra anu masih kénéh dianggap *tabu*, boh psikologi pangarangna boh hasil karyana, ogé psikologi pamaca.